

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.1431892

Geliş Tarihi (Received): 05.02.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 30.05.2024

Online Yayın Tarihi (Published): 30.06.2024

PROFESYONEL VOLEYBOLCULARIN İMGELEME VE BAŞARI MOTİVASYON DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*

Serdar Alemdağ^{1†} Ünal Ünlü²

¹Trabzon Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, TRABZON

²Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, TRABZON

Öz: Günümüzde profesyonel sporcular müsabakalar için hazırlık döneminde ve müsabakalardan üst düzeyde verim alma sürecinde imgeleme becerilerini kullanmaktadır. Müsabakalar esnasında oluşabilecek engellerin üstesinden gelmek ve müsabakalar esnasında performanslarını üst düzeyde tutabilmek için başarı motivasyonu becerilerini kullanmaları gerekmektedir. Bu çalışmada profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 2021-2022 sezonunda Türkiye Voleybol Federasyonu Liglerinde mücadele eden 372 kadın, 312 erkek olarak toplam 684 voleybol sporcusu oluşturmaktadır. "Kişisel Bilgi Formu", "Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği (SÖBMÖ)" ve "Sporda İmgeleme Envanteri (SİE)" veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Nicel araştırma yaklaşımlarından ilişkisel tarama yönteminin kullanıldığı çalışmada, veri analizi SPSS istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde, t testi ve Korelasyon analizlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, spora Özgü Başarı Motivasyonu ve Sporda İmgeleme Ölçeklerinin bazı boyutlarında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sonuç olarak sporda imgelemenin, profesyonel voleybolcuların başarı motivasyonlarını önemli ölçüde artırdığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Başarı, İmgeleme, Motivasyon, Voleybol

EXPLORING THE CORRELATION BETWEEN IMAGERY AND LEVELS OF ACHIEVEMENT MOTIVATION AMONG PROFESSIONAL VOLLEYBALL PLAYERS

Abstract: Nowadays, professional athletes use their visualization skills during the preparation period for competitions and in the process of getting high-level performance from competitions. They need to use their success motivation skills to overcome obstacles that may arise during competitions and to keep their performance at a high level during competitions. The objective of this study was to examine the correlation between the imagery and success motivation levels of professional volleyball players according to gender variable. The sample group of the study consisted of 684 volleyball players, 372 women and 312 men, who competed in the Turkish Volleyball Federation Leagues in the 2021-2022 season. "Personal Information Form", "Sport-Specific Achievement Motivation Scale (SSAM)" and "Sport Imagery Inventory (SII)" was used as a data collection tool. In the study, which used the correlational survey method of quantitative research approaches, SPSS package program was used for data analysis. Frequency, percentage, t-test and Correlation analyses were used for complete data analysis. The research demonstrated that, positive correlation was found between some sub-factors of the Sports-Specific Achievement Motivation and Sports Imagery Scales. As a result, it can be stated that, mental imagery in sports enhances the achievement motivation of professional volleyball players.

Key Words: Imagination, Motivation, Success, Volleyball.

* Bu makale yazarın YÖK Tez Merkezindeki 757744 numaralı, Trabzon Üniversitesinde Doç. Dr. Serdar ALEMDAĞ danışmanlığında yürütülen, Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

† Sorumlu Yazar: Serdar ALEMDAĞ, Doç. Dr., serdar.alemdag@trabzon.edu.tr

GİRİŞ

Modern spor sektöründe, profesyonel kişi ve kuruluşların rekabetçi yaşamlarının bir getirisi olarak, sporcuların başarılı olabilmek için sahip olması gereken fizyolojik ve psikolojik beceriler vardır. Bu beceriler ile müsabakalarda üst düzeyde verim amaçlanmaktadır. Tüm spor branşlarında hedef, başarıya ulaşmak için ilgili spor branşının gerektirdiği özellikleri geliştirmek ve sporcuların performanslarını yükseltmektir (Wulf, 2007). Bu doğrultuda bilim insanları araştırmalar yapmakta, profesyonel kuruluşlar, sporcular ve antrenörler büyük çaba sarf etmektedir. Performansın ön plana çıktığı, rekabetin üst düzeyde olduğu spor branşlarından biri de asırlık geçmişe sahip olan ve popüler spor sektöründe kendine yer edinen voleyboldur. Voleybol, sporcu kişilerin bireysel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerine fayda sağlayan bir takım spor branşıdır (Bengü, 1983). Birden fazla kişi ile oynandığı için takım sporu olan voleybol, sporcu bireylerin sosyal ilişki kurmasında (Alemdağ, 2018) büyük rol oynar. Voleybol branşında faaliyet gösteren sporcu bireylerin özelliklerini tanımlamak adına yapılan çalışmalarda Gravelle ve arkadaşlarına (1982) göre kadın voleybol sporcuları, disiplinli, gayretli, enerjik, özgüvenli, kendine saygılı, başarıma ideali yüksek bireyler oldukları kanısına varılmıştır. Yapılan başka bir araştırmada Kuruç ve Bayar (1992) kadın voleybolcuları özgüvenli, duygusal açıdan dengeli, kurallara bağlı, itaat eden, sorumluluk sahibi, risk almayı seven, sosyal, maceracı, uysal, kabiliyetli, toplum hayatını seven bireyler olarak belirtmişlerdir.

Voleybolcuların son yıllarda daha becerikli ve atletik hale gelmesi, kurallarda yapılan değişiklikler ve yeni teknolojilerin kullanılmasıyla voleybolda müsabaka temposu giderek artmaktadır. Yüksek tempolu aktivitelere katılan sporcuların tempolarını uzun süreye yayabilmeleri için gerekli olan fizyolojik ve psikolojik bileşenler vardır (Tiryaki ve Gödelek, 1997). Psikolojik bileşenlerin başında imgeleme ve başarı motivasyonu gelmektedir (Kızıldağ 2007; Kartal ve ark., 2017). Sporcu bireylerin fiziksel etkinliklere hangi sebeple katıldığı, başarılı olabilmek adına güç olanı neden denediği, hangi sebeple yoğun çaba gösterdiği ve bu çabayı hangi sebeple sürekli ve düzenli bir şekilde sürdürdüğü şeklindeki suallere cevap veren psikolojik bileşen başarı motivasyonudur (Öğülmüş, 2002). Başarı motivasyonu için bilgi sahibi olunması gereken konular, güç gösterme, başarısızlıktan kaçma, yönetme, başarıya ulaşma, ödül ve ceza, arkadaşlık ilişkileri, spor ortamındaki iletişim ve yaşam biçimi gibi konulardır (Doğan, 2005). Müsabakalarda sporcuların kazanma istekleri, fiziksel maharetlerine göre daha fazla öne çıkmaktadır. Sporcuların bu başarıma, galip gelme isteğini, başarıma istekliliği olarak da düşünebiliriz. Sporcuların başarısızlığa karşı direnç göstermesi, hedeflenen görev için uğraşması, başarı motivasyonunun yansımaları olarak tanımlanabilir (Cox,1990). Görev ve sorumluluklarında daha dikkatli olma, görev ve sorumluluklarını daha iyi yapma çabası başarıya odaklanan sporcuların ortak özelliklerindedir. Can ve Kaçay'a (2016) göre, başarıya motive olanların başarıya daha az motive olanlara nispeten, daha çok başarıya ulaştıkları yapılan araştırmalar neticesinde tespit edilmiştir. Başarı motivasyon düzeyi güçlü olan sporcular, zayıf olan sporculara göre, belirlenen menzile ulaşmak adına, çalışmalarda daha gayretli, zorluklar karşısında daha sabırlı ve işler olumsuz olduğunda çaresizlik yerine çözüm odaklıdır (Aktop, 2002). Başarıya motive olmuş sporcular sürekli gelişim içindedirler çünkü gelecekteki beklentileri bir şeyleri başarmak üzerinedir, bu başarılı olma isteği onlarda gelecek adına umut oluşturur ve yeni beklentiler kurarlar (Aktop, 2002). Başarı motivasyonunun sürekli gelişim göstermesi sporun temelinde yatan rekabete dayandırılabilir (Tiryaki ve Gödelek, 1997). Sporcuların tempolarını uzun süre korumalarına yardımcı olan diğer önemli psikolojik bileşen de imgelemedir (Kızıldağ 2007).

Zihinde hayali prova yapmaya, bireyin yapmış olduğu benzeştirmeye imgeleme denir. İmgeleme için sembolik prova, zihinsel uygulama, gizli uygulama, zihinsel prova, görselleme

terimleri de kullanılabilir (Weinberg ve Gould, 2015). Sporunun içsel ve dışsal durumlardan bağımsız, ortaya performans koyabilmek amacıyla, yapmayı düşündüğü veya yapacağı eylemleri zihninde hayali olarak canlandırması sporda imgeleme çalışmasıdır. Birey bu sayede, karşılaştığı durumlarda zihinsel provalar sayesinde geçerli ve etkili hareket edebilmeyi öğrenir ve yaşadığı durumu pozitif şekilde sonuçlandırabilir (Aktepe, 2013). Amaca ulaşabilmek ve metodu etkili bir şekilde kullanabilmek için, sadece sporcular değil antrenör ve yöneticiler de metoda dair bilgi sahibi olması gerekir. Sporda imgeleme kullanımına dair yapılan araştırmalarda elit sporcuların düşüncelerine yer verilerek imgelemenin kıymeti gün yüzüne çıkarılmaya çalışılmıştır. Olimpiyatlarda birçok altın madalya elde eden dünyaca ünlü yüzme sporcusu Michael Phelps, olimpiyatlar öncesi, olimpiyat oyunlarına dair görselleştirme çalışmaları yapmış ve bu çalışmalarla fikir sahibi olduğu yönünde bilgiler edinilmiştir (Demir, 2015). Olimpiyat oyunları süresince görevli psikologların imgelemeye dair özellikle programlar hazırladıkları Kuruç ve Bayar'ın (2006) çalışmalarında belirtilmiştir.

Yetenek ve olanakları eşit olan insanların başarı durumları farklılık gösterebilmektedir. Bu duruma istinaden motivasyon kavramı bir olgu olarak var olmaktadır. Motivasyon yokluğu görülen bireylerde uzaklaşma ve uzak durma davranışları gözlemlenmektedir. Yarışma süresince “yapamayacağım, başaramayacağım” şeklinde yetersizlik düşüncelerine esir oldukları bilinmektedir. Sporcu bireyin, biyolojik ve sosyal ortamında sunduğu davranışlarının sebebi motivasyon kavramının tanımı olarak ifade edilmektedir. Ad ve nispet bakımından değişik şekillerde ele alınan “sporda motivasyon” çeşitli alt boyutlara ayrılmaktadır. Bunlar fizyolojik ve psikolojik olarak yarışmaya hazır duruma gelme; sporcunun hareket etme, eşgüdümüne sahip olma, güçlü olma vb. biyolojik ihtiyaçlarını temin edebilmesi olarak açıklanmaktadır (Başer, 1996). Nitekim günümüz spor sektöründe yoğun rekabet ve mücadele ortamında sporun ve sporcunun daha fazla gelişimi adına çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Sporcunun müsabaka öncesi, anı ve sonrasındaki psikolojisinin müsabaka sonucunu ve yarışma sürecini etkilemesi, küçük farklarla veya detaylarla müsabakaların kaybedilmesi veya kazanılması, spor sektörünün yarışmacı ve ekonomik boyutları düşünüldüğünde sürecin psikolojik yönetimi, kazanan taraf açısından beceri, kaybeden taraf açısından eksiklik olarak kabul edilmektedir.

Müsabakalarda uygulanan becerilerin başarılı olması için doğru zaman ve yerde, uygun teknik ve yöntemde uygulanması gerekmektedir. İmgeleme çalışmaları sporcuların doğru karar alma ve bu kararları uygulama yeteneklerini geliştirmede önemli katkılarda bulunabilir (Konter, 1999). Zihinsel antrenman ile fiziksel ve zihinsel becerilerin gelişimini sağlarız. Zihinsel antrenman ile hataların düzeltilmesi ve var olan becerilerin geliştirilmesi gibi fiziksel düzeltmeler sağlanabilirken, duygu kontrolü, konsantrasyon ve kendine güven gibi psikolojik düzeltmeler de sağlanabilir. İmgelemeden yararlanabilmek ve başarılı olmak için sporcuların zihinlerinde olumlu imgeleme yapmaları gerekir. Olumlu imgelemeler sporcuların hareketlerini de olumlu etkileyecektir (Kızıldağ, 2007).

Yapılan literatür taraması sonucunda farklı spor branşlarında imgeleme ve sporda başarı motivasyonu üzerine çalışmalara rastlamak mümkündür (Aktaş ve ark., 2022; Karadağ, 2023; Nardemir ve Yancı, 2021; Vasquez ve Buehler 2007). Ancak, profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeylerinin bir arada incelendiği çalışmalara rastlanmamaktadır. Bu noktadan hareketle, profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca erkek ve kadın voleybolcular arasında imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri karşılaştırma yapılarak incelenecektir. Araştırmanın bulguları imgelemenin, profesyonel voleybolcuların

başarı motivasyonlarını nasıl etkilediğine dair önemli bilgiler sağlayacak ve bu alanda gelecekte planlanan araştırmalara ışık tutacaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Türkiye Voleybol Federasyonu liglerinde oynayan voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon ilişkisinin incelendiği çalışmada nicel araştırma yaklaşımlarından, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu 2021-2022 sezonunda Türkiye Voleybol Federasyonu Liglerinde mücadele eden 372 kadın (Ort.yaş= 22.61±3.51), 312 erkek (Ort.yaş= 22.63±3.86) olmak üzere toplam 684 (Ort.yaş= 22.62±3.67) voleybol sporcusu oluşturmaktadır. Araştırma grubuna sadece TVF Liglerinde oynayan Türk voleybol sporcuları dahil edilmiştir, yabancı uyruklu voleybol sporcuları çalışmada yer almamıştır. Evrenin 5510 (3260 kadın, 2250 erkek) voleybol sporcusu, örneklemin ise 684 (372 kadın, 312 erkek) voleybol sporcusu olduğu araştırmada orantılı tabakalı örnekleme yöntemi (her kategoride “Efeler ligi, Sultanlar ligi, TVF 1. lig erkekler, TVF 1. lig kadınlar, TVF 2. lig erkekler, TVF 2. lig kadınlar, TVF bölgesel lig erkekler, TVF bölgesel lig kadınlar” minimum %10 voleybol sporcusu) kullanılmıştır. Orantılı tabakalı örneklemede, her tabakadan seçilen bireylerin sayısı, o tabakanın evrendeki oranına göre belirlenir. Örneklemin evreni tam olarak temsil edebilmesi için örneklemedeki çeşitli grupların örnekleme oranının, evrendekiyle aynı olması gerekir (Bryman, 2007).

Veri Toplama Araçları

Trabzon Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 25.04.2022 tarihli ve E-81614018-000-2200016399 sayılı kararı ile onay alınarak, veri toplama işlemi başlatılmıştır. Araştırmanın veri toplama işlemleri, yaklaşık bir aylık bir süre içerisinde Google formlar aracılığıyla çevrimiçi olarak tamamlanmıştır. Araştırmada, “Sporda İmgeleme Envanteri”, “Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Sporda imgeleme envanteri (SİE); Hall ve ark. (1998) tarafından geliştirilmiş olup, envanterin Türkçe güvenilirlik ve geçerlik çalışması Kızıldağ ve Tiryaki (2012) tarafından yapılmıştır. 5 alt boyut ve 30 maddeden oluşan envanter, yapılan çalışmalar sonucunda 4 alt boyut ve 21 maddeye dönüşmüştür. Envanter alt boyutları Bilişsel imgeleme (Bİ), Motivasyonel özel imgeleme (MÖİ) Motivasyonel uyarılmışlık (MU) ve Motivasyonel genel ustalık (MGU)’dan oluşmaktadır. Ölçeğin alt faktörleri için hesaplanan güvenilirlik katsayıları Bİ için .81, MÖİ için .80, MU için .71 ve MGU için .59 olarak bulunmuştur.

Spora özgü başarı motivasyonu ölçeği (SÖBMÖ); 1982 yılında Willis tarafından geliştirilen, Tiryaki ve Gödelek (1997) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan, 40 madde ve 3 alt boyuttan oluşan bir ölçektir. Ölçeğin alt faktörleri için hesaplanan güvenilirlik katsayıları, Başarısızlıktan kaçınma güdüsü (BKG) .80, Başarıya yaklaşma güdüsü (BYG) .82 ve Güç gösterme güdüsü (GGG) .81 olarak bulunmuştur. Ölçekteki ifadeler “Hiçbir Zaman (1), Çok Az (2), Bazen (3), Oldukça Fazla (4), Her Zaman (5)” biçiminde puanlanmaktadır (Tiryaki & Gödelek, 1997). Ölçeğin GGG ve BYG alt boyutlarından tespit edilen toplam puanların yüksekliği; sporcunun söz konusu alt boyutta motivasyonunun yüksek olduğunu, düşük puan ise sporcunun söz konusu alt boyutta motivasyonunun düşük olduğunu göstermektedir (Aktop, 2002). BKG alt boyutundan elde edilen toplam puanların yüksekliği ise sporcunun başarısız olma kaygısının ve gerginliğinin daha fazla olduğunu bildirmektedir.

Kişisel Bilgi Formunda ise araştırmaya katılan profesyonel voleybolcuların cinsiyet değişkenine yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. SİE ve SÖBMÖ alt boyutlarından elde edilen toplam puanlarının normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığıyla ilgili olarak çarpıklık basıklık değerleri -0,51 ile 1,27 aralığındadır. Ölçeklerden elde edilen istatistiki sonuçların normal dağılım varsayımını sağladığı görülmüştür (Kline, 2005). Kline (2005)'ye göre çarpıklık ve basıklık değerleri sırasıyla $|3.0|$ ve $|10.0|$ 'ı aşmamalıdır; çalışmada bu değerler dikkate alınmıştır. Verilerin incelemesinde t-testi ve Korelasyon testi teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca verilerin analizinde değişkenler ve ölçeklerden alınan puanların betimlenmesi amacıyla “frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma” değerleri incelenmiştir.

BULGULAR

Araştırmaya katılan sporcuların cinsiyet değişkenine ait bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Voleybol sporcularının cinsiyet’e göre dağılımı

Cinsiyet	X	Ss	n (%)
Kadın	22.61	3.51	372 (54,4)
Erkek	22.63	3.86	312 (45,6)
Toplam	22.62	3.67	684 (100)

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların %45,6’sının (312) erkek, %54,4’ünün (372) ise kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 2’ de Sporda İmgeleme Envanteri (SİE) ve Spora Özgü Başarı Motivasyonu Ölçeği (SÖBMÖ) alt boyutlarından elde edilen puanlar ile ilişkili Ss, aritmetik ortalama, minimum ve maksimum değerler ile çarpıklık ve basıklık değerlerine yer verilmektedir.

Tablo 2. Ölçek puanlarının dağılımına ilişkin betimsel istatistikler ve normal dağılım durumunun değerlendirilmesi

Faktör	n	Min.	Max.	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Bİ	684	1,33	7,00	5,36	1,13	-,35	-,61
MÖİ	684	1,40	7,00	5,44	1,24	-,51	-,58
MU	684	1,00	7,00	4,69	1,18	,08	-,15
MGU	684	1,00	7,00	5,54	1,22	-,57	-,44
GGG	684	1,00	5,00	3,33	0,46	,46	1,86
BYG	684	1,00	5,00	3,64	0,46	-,25	1,27
BKG	684	1,36	5,00	2,95	0,66	,46	,18

Bİ: Bilişsel imgeleme, **MÖİ:** Motivasyonel özel imgeleme, **MU:** Motivasyonel uyarılmışlık, **MGU:** Motivasyonel genel ustalık, **GGG:** Güç gösterme güdüsü, **BYG:** Başarıya yaklaşma güdüsü, **BKG:** Başarısızlıktan kaçınma güdüsü.

Tablo 2 incelendiğinde, voleybolcuların SİE alt boyutlarından olan Bİ’den elde edilen puanların aritmetik ortalaması $5,36 \pm 1,13$, MÖİ’den elde edilen puanların aritmetik ortalaması $5,44 \pm 1,24$, MU’dan elde edilen puanların aritmetik ortalaması $4,69 \pm 1,18$ ve MGU’dan elde

edilen puanların aritmetik ortalaması ise $5,54 \pm 1,22$ 'dir. Ayrıca SÖBMÖ alt boyutlarından GGG puanların ortalaması $3,33 \pm 0,46$, BYG puanların ortalaması $3,64 \pm 0,46$ ve BKG'nden elde edilen puanların aritmetik ortalaması ise $2,95 \pm 0,66$ 'dır. Çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında ise ölçüklerin tüm alt faktörlerinin normal dağılım gösterdiği görülmüştür.

Sporda imgeleme envanterinin (SİE) alt faktörlerinden elde edilen puanların cinsiyete göre analiz (t-test) sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. SİE puanlarının cinsiyete göre dağılımı

Faktör	Cinsiyet	n(%)	Ort.	Ss	Sd	t	p
Bİ	Kadın	372 (54,4)	5,38	1,13	682	0,427	0,67
	Erkek	312 (45,6)	5,34	1,14			
MÖİ	Kadın	372 (54,4)	5,52	1,20	682	1,854	0,06
	Erkek	312 (45,6)	5,35	1,28			
MU	Kadın	372 (54,4)	4,71	1,12	682	0,497	0,62
	Erkek	312 (45,6)	4,67	1,26			
MGU	Kadın	372 (54,4)	5,55	1,21	682	0,249	0,80
	Erkek	312 (45,6)	5,52	1,23			

* $p > 0,05$ Bİ: Bilişsel imgeleme, MÖİ: Motivasyonel özel imgeleme, MU: Motivasyonel uyarılmışlık, MGU: Motivasyonel genel ustalık, SİE: Sporda imgeleme envanteri

SİE puanlarının profesyonel voleybol sporcularında cinsiyet değişkenine göre anlam ifade edip etmediğine ilişkin t-testi sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre kadın voleybolcuların Bİ puanları (Ort.=5,38) erkek voleybolcuların ortalamalarından (Ort.=5,34) yüksek olmasına rağmen bu yükseklik istatistiksel olarak anlamlı değildir $t(682)=0,427$, $p > 0,05$. Kadın voleybolcuların MÖİ puanları (Ort.=5,52) erkek voleybolcuların ortalamalarından (Ort.=5,35) yüksek olmasına rağmen bu oran istatistiksel olarak anlamlı değildir $t(682)=1,854$, $p > 0,05$. Kadın voleybolcuların MU puanları (Ort.=4,71) erkek voleybolcuların ortalamalarından (Ort.=4,67) yüksek olmasına rağmen bu oran istatistiksel olarak anlamlı değildir $t(682)=0,497$, $p > 0,05$. Son olarak, kadınların MGU ortalamaları (Ort.=5,55) erkeklerin ortalamalarından (Ort.=5,52) yüksek olmasına rağmen bu yükseklik istatistiksel olarak anlamlı değildir $t(682)=0,249$, $p > 0,05$.

Spora özgü başarı motivasyon ölçeğinin (SÖBMÖ) alt faktörlerinin cinsiyete göre analiz (t-testi) sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. SÖBMÖ puanlarının cinsiyete göre dağılımı

Faktör	Cinsiyet	n(%)	Ort.	Ss	Sd	t	p
GGG	Kadın	372 (54,4)	3,31	,46	682	-0,695	0,49
	Erkek	312 (45,6)	3,34	,46			
BYG	Kadın	372 (54,4)	3,69	,42	682	3,534	0,00*
	Erkek	312 (45,6)	3,56	,48			
BKG	Kadın	372 (54,4)	2,95	,68	682	0,426	0,67
	Erkek	312 (45,6)	2,93	,62			

* $p < 0,05$ GGG: Güç gösterme güdüsü, BYG: Başarıya yaklaşma güdüsü, BKG: Başarısızlıktan kaçınma güdüsü,

SÖBMÖ puanlarının profesyonel voleybol sporcularında cinsiyet değişkenine göre anlamlı olup olmadığına ilişkin t-testi sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir. Analiz sonuçlarına göre erkek voleybolcuların GGG puanları (Ort.=3,34) kadın voleybolcuların ortalamalarından (Ort.=3,31) daha yüksek olmasına rağmen bu oran istatistiksel olarak anlamlı değildir $t(682)=-0,695$, $p > 0,05$. Analiz sonuçlarına göre kadın voleybolcuların BYG puanları

(Ort.=3,69), erkek voleybolcuların BYG puanlarına (Ort.=3,56) göre daha yüksektir. Cinsiyet değişkenine göre voleybolcuların BYG puanları arasındaki farklılık istatistiksel açıdan anlamlıdır $t(682)=3,534$, $p<0.05$. Kadın voleybolcuların BKG puanları (Ort.=2,95) erkek voleybolcuların BKG puanları ortalamasından (Ort.=2,93) daha yüksek olmasına rağmen bu oran istatistiksel açıdan anlamlı değildir $t(682)=0,426$, $p>0.05$.

Profesyonel voleybolcuların sporda imgeleme düzeyleri ile spora özgü başarı motivasyon düzeyleri arasındaki korelasyon sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. SÖBMÖ ve SİE arasındaki korelasyon sonuçları

Değişken		Bİ	MÖİ	MU	MGU	GGG	BYG	BKG
Bİ	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	1						
MÖİ	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	,828**	1					
MU	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	,471**	,468**	1				
MGU	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	,821**	,792**	,409**	1			
GGG	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	,340**	,309**	,325**	,293**	1		
BYG	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	,535**	,582**	,338**	,525**	,603**	1	
BKG	Pearson Correlation Sig (2-tailed)	-,094*	-,027	,383**	-,062	,395**	,287**	1

** $P<0,001$, * $P<0,005$ **Bİ:** Bilişsel imgeleme, **MÖİ:** Motivasyonel özel imgeleme, **MU:** Motivasyonel uyarılmışlık, **MGU:** Motivasyonel genel ustalık, **GGG:** Güç gösterme güdüsü, **BYG:** Başarıya yaklaşma güdüsü, **BKG:** Başarısızlıktan kaçınma güdüsü.

Tablo 5’ten görüldüğü üzere SİE alt boyutları olan Bİ, MÖİ, MU ve MGU ile SÖBMÖ alt faktörleri olan GGG, BYG ve BKG arasında yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, korelasyon katsayısı olumsuz yönde en düşük $r=-0,094$ ile olumlu yönde en yüksek $r=0,828$ arasında hesaplanmıştır. Bİ ile MÖİ, MU, MGU, GGG, BYK arasında olumlu yönde yüksek bir ilişki vardır ($p<0,001$). Bİ ile BKG arasında olumsuz yönlü düşük ve anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,005$). MÖİ ile MU, MGU, GGG ve BYK arasında pozitif yönde yüksek ve anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,001$). MÖİ ile BKG arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır. MU ile MGU, GGG, BYK, BKG, GGG ve BYG arasında pozitif yönde yüksek ve anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,001$). MGU ile BKG arasında anlamlı bir ilişki yoktur. GGG ile BYG ve BKG arasında pozitif yönde yüksek ve anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,001$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde elde edilen istatistiksel verilerin sonuçlarının değerlendirilmesi, yapılan benzer çalışmalar ile yorumlanması ve tartışılıp açıklanması yer almaktadır.

Profesyonel voleybol sporcularının imgeleme düzeyleri incelendiğinde Bİ, MÖİ, MU ve MGU alt boyutlarında cinsiyet’e göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Kartal ve ark., (2017), Turhan (2021), Doğan (2019), Elçi (2014), Kaya (2020), Savaş (2019) ve Karademir ve ark., (2018) yaptıkları çalışmada sporda imgeleme ile cinsiyet arasında anlamlı farklılığın olmadığını ortaya koymuşlardır. Kumartaşlı ve ark., (2021), Yarayan (2017), Yüksel ve Orhan (2021), Kızıldağ (2007), Bozdağ ve Ergin (2021) ve Omar-fauzee ve ark., (2009) ise

yaptıkları çalışmada imgeleme ile cinsiyet arasında anlamlı farklılığın olduğunu ortaya koymuşlardır. Genel olarak yapılan araştırmalara bakıldığında voleybol veya takım sporcularının imgelemeyi kullanmalarında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılıklar olmadığı söylenebilir. Bazı araştırmalar sonucu elde anlamlı sonuçlar için çevrenin cinsiyetlere yüklediği profiller, aile yönlendirmeleri, fiziksel yatkınlıklar, bölgede bulunan spor kulüplerinin varlığı gibi durumlar etkili olmuş olabilir.

Profesyonel voleybol sporcularının spora özgü başarı motivasyonu düzeyleri incelendiğinde başarı motivasyonu alt boyutlarından GGG ve BKG alt faktörleri üzerindeki cinsiyet değişkeni etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir. BYG puanları arasındaki farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu neticesine ulaşılmıştır. Analiz sonuçları kadın voleybolcuların BYG puanlarının, erkek voleybolcuların BYG puanlarına göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ülkemizde kadın voleybolunun bireysel oyuncu bazında, kulüp takımı bazında ve milli takım bazında çok başarılı olduğunu ve gerek Dünya gerekse de Avrupa sıralamasında ön planda olması kadın voleybol sporcularımızı erkek voleybol sporcularımıza göre daha yoğun şekilde başarıya itiyor olabilir. Ayrıca kadın voleybol kulüp takımlarımızın son dönemlerde uluslararası düzeyde ciddi başarılar elde etmesi çok önemli bir vitrin oluşturmuş, ülkedeki kadın voleybol sporcularını başarıya, maddi ve manevi doyuma teşvik etmiş olabilir. Aktaş ve ark., (2006) yaptıkları çalışmada benzer sonuç bulmuşlardır. Kavas (2018) ve Er ve ark., (2003) kadın voleybolcularda GGG düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık ortaya koyarken, BYG ve BKG ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık bulamamışlardır. Aktaş ve ark., (2006) yaptıkları çalışmada GGG ve BYG düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı fark bulurken, BKG düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı fark bulamamışlardır. Yaman ve ark., (2001) ise BKG düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık bulmuşlardır. Arnal (2021), çalışmasında, başarı motivasyonu alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı fark bulamamıştır. Aktaş ve ark., (2006) yaptıkları araştırmada başarı motivasyonu alt boyutları ile cinsiyet değişkenine göre GGG’de erkeklerin, BYG ve BKG’de kadınların daha yüksek puana sahip olduklarını tespit etmişlerdir. Yanar, Kırandı ve Can (2017), Nagaraja (2018), Shelley ve ark., (2017) ve Reshama (2019) yaptıkları çalışmada başarı motivasyonu alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı fark bulmuşlardır. Abakay ve Kuru (2013) yaptıkları araştırmada kadın sporcuların başarı motivasyonu düzeylerinin yüksek olduğunu; Aydoğdu, Şahan ve Erdem (2018) yaptıkları araştırmada genç tenis sporcularının “başarı motivasyonu düzeylerinin” orta seviyede olduğunu; Yanar, Kırandı ve Can (2017) yaptıkları araştırmada badminton sporcularının “başarı motivasyonu düzeylerinin” orta seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. Sonuç olarak, kadın ve erkek voleybolcuların güç gösterme, başarısızlıktan kaçınma ve başarıya yaklaşma güdülerindeki farklılıkların tek sebebi yoktur. Bu farklılıklara katkıda bulunan birçok faktör olabilir. Örneğin erkeklerin daha çok güç gösterme eğiliminde olması beklenirken kadınların daha iş birlikçi ve uyumlu olmaları beklenebilir. Ayrıca benlik saygısı yüksek olan sporcular, daha az başarısızlıktan kaçınma daha fazla başarıya yaklaşma güdüsüne sahip olabilirler. Ülkemizdeki kadın ve erkek voleybolunun üst düzeyde olması, benzer antrenman ve oyun ortamlarının olması, toplum tarafından kadın ve erkek voleybolunun teşvik ediliyor olması ve her iki cinse de eşit imkanlar sunulması, başarı motivasyonlarının benzer özellikler göstermesine dolayısıyla anlamlı farklılıkların ortaya çıkmamasına sebep olmuş olabilir.

Profesyonel voleybolcuların spora özgü başarı motivasyon düzeyleri ile imgeleme düzeyleri arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda, Bİ ve MÖİ arasında, Bİ ve MU arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). Kaya ve Günay’da (2020) çalışmalarında Bİ ve MU arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit etmişlerdir. Bİ ile MGU arasında, Bİ ile GGG arasında, Bİ ile BYG arasında yönü pozitif olan

yüksek seviyede anlamlı bir ilişki tespit edilmişlerdir ($p<0.001$). Kaya ve Günay'da (2020) yaptıkları araştırmada Bİ ve BYG arasında anlamlı bir ilişki tespit etmişlerdir. Bİ ile BKG arasındaysa yönü negatif olan düşük derecede anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.005$). MÖİ ile MU arasında, MÖİ ile MGU arasında, MÖİ ile GGG arasında, MÖİ ile BYG arasında yönü pozitif olan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). MÖİ ile BKG arasındaysa anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. MU ve MGU, MU ile GGG, MU ile BYG ve MU ile BKG arasında yönü pozitif olan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). MGU ile GGG ve MGU ile BYG arasında yönü pozitif olan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). MGU ile BKG arasında bir ilişki tespit edilmemiştir. GGG ve BYG ile GGG ile BKG arasında yönü pozitif olan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). BYG ve BKG arasında yönü pozitif olan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.001$). Kartal ve ark., (2017), Yarayan ve Ayan (2018) yaptıkları araştırmada imgelemenin başarı motivasyonu ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Vasquez ve Buehler (2007) öğrencilerin bir görevi başarılı bir şekilde tamamlamayı hayal ettiklerinde, başarı motivasyonlarında daha fazla artış yaşandığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların sonuçları mevcut araştırmanın bulgularıyla uyumlu bir görünüm sergilemektedir. Sonuçlar, imgelemenin profesyonel voleybolcuların spora özgü başarı motivasyonlarını artırmada önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Zihinlerinde başarıyı canlandıran voleybolcular, daha motive, pes etmeden mücadele etme eğiliminde ve daha yüksek performans gösterme şansına sahip olabilirler. Ayrıca imgelemenin, voleybolcuların başarıya ulaşma şanslarını da artırabileceğini düşündürmektedir. Zihinlerinde başarıyı canlandırarak, voleybolcular kendilerine daha fazla inanabilir, daha iyi konsantre olabilir ve potansiyellerini daha etkin bir şekilde kullanabilirler.

ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde profesyonel voleybolcuların imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesine dair öneriler yer almaktadır. Gerek imgelemenin gerekse sporda başarı motivasyonunun voleybol sporcularının performanslarını artırmada ve başarılı olmada çokça başvurdukları zihinsel beceriler olduğunu, bu konuda yapılan araştırmalardan görmekteyiz. Buradan hareketle, sporcuların imgeleme ve başarı motivasyonlarına etki etmek amacıyla, Türkiye Voleybol Federasyonu tarafından kulüp yöneticilerine, antrenörlere ve sporculara imgeleme ve başarı motivasyonu konularında eğitici seminerler verilebilir. TVF ve kulüpler aralarında uzman spor psikologları ile çalışabilir. Sporda imgeleme ve başarı motivasyonunun etkin kullanımının yaygınlaşması ve farkındalık oluşturmak için daha fazla akademik çalışma yapılabilir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, antrenörlerin mesleki hizmet eğitimlerine, imgeleme kullanımı ve başarı motivasyonu konuları eklenebilir. Sporcu öğrencilerin ve genç sporcuların maddi gelir durumları yeterli olmadığı için gerekli sportif olgunluğa ulaşamadıkları, sportif manada kendilerini gerçekleştiremedikleri ve bunun sonucunda başarılı olmayı çok fazla istemedikleri, başarısızlıktan korktukları görülmüştür. İlgili federasyonun ve kulüplerin genç sporcuların beslenme ve dinlenme başta olmak üzere temel fiziki ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri ortamlar, gelirler oluşturmaları gerekmektedir. Bu vesileyle fiziki ihtiyaçlarını gideren sporcu öğrenciler, genç sporcular etkili performans için motive olabilir, psikolojik süreçleri özellikle imgelemeyi yoğun bir şekilde kullanabilirler.

KAYNAKLAR

- Abakay, U., Kuru, E. (2013). The communication level of woman footballers with coach and success motivation relationship, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12 (1), 20-33.
- Aktaş, Z., Çobanoğlu, G., Yazıcılar, İ., Er, N. (2006). Profesyonel basketbolcularda spora özgü başarı motivasyon düzeyinin cinsiyetler açısından karşılaştırılması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 55-59.
- Aktaş, U., Dönmez, K. H., Kaya, M. (2022). İmgeleme Uygulamalarının Elit Boksörlerde Başarı Motivasyonlarına Olan Etkisinin İncelenmesi. *Journal of Academic Social Science Studies*, 15(90).
- Aktepe, C. (2013). Sağlık turizminde yeni fırsatlar ve Türkiye’de yerleşik sağlık işletmelerinin pazarlama çabaları. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 170-188.
- Aktop, A. (2002). *Spora özgü başarı motivasyonu ile psikolojik ve yapısal özellikler arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Alemdağ, S. (2018). *Fiziksel aktiviteye katılım, görünüş kaygısı ve öz-yeterlik ilişkisi*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Arnal, B. (2021). *Takım sporlarında mücadele eden sporcuların başarı motivasyonlarının karşılaştırılması: K.K.T.C örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.
- Aydoğdu, C., Şahan, A., Erdem, K. A. (2018). Genç tenisçilerde spora özgü başarı motivasyon düzeyinin müsabaka performansı üzerine etkisinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 655-666.
- Başer, E. (1996). *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. Ankara: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı.
- Bengü, M. (1983). *Adam Voleybol*. Ankara: Adam Yayınları.
- Bozdağ, B., Ergin, M. (2021). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin imgeleme kullanım düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 82-93.
- Bryman, A. (2007). Barriers To Integrating Quantitative And Qualitative Research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 8-22.
- Can, Y., Kaçay, Z. (2016). Sporcu kimlik algısı ile cesaret ve özgüven duyguları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 6176-6184.
- Cox, R. H. (1990). *Sport Psychology, Concepts and Applications. Second Edition*. Dubuque: Wm C. Brown Publishers.
- Demir, S. (2015). Anneler için ebeveyn yetkinlik ölçeğinin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5) 282-297.
- Doğan, E., (2019). Kadın ve Erkek Sporcuların İmgeleme Biçimlerinin Karşılaştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 373-378.
- Doğan, O. (2005). *Spor Psikolojisi* (1. bs.) Adana: Nobel Kitapevi.
- Elçi, G. (2014). *İmgeleme Çalışmasının Voleybol Branşındaki Performans Sporcularında Beceri Gelişimine Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Er, N., Çobanoğlu, G., Er, G., Zekioğlu, A., Yazıcılar, İ., (2003). Sporda Başarı Motivasyonunun Cinsiyetler Açısından Analizi. *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresinde sunulmuş Poster Bildiri*, (ss: 459-460). Ankara. Gazi Üniversitesi.

- Gravelle, L., Searle, R., St Jean, P. (1982). Personality profiles of the Canadian women's national volleyball team. *Volleyball Technical Journal*, 7(2), 13-17.
- Hall, C. R., Mack, D., Paivio, A. (1998). Imagery use by athletes: Development of the sport imagery questionnaire. *Int J Sport Psychol*, 29(1), 73-89.
- Karadağ, C. C. (2023). *Bireysel ve takım sporcularında bilişsel esneklik, sportif öz güven ve spora özgü başarı motivasyonunun incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Karademir, T., Açak, M., Türkçapar, Ü., Eroğlu, H. (2018). Beden eğitimi öğretmen adaylarının zihinsel engellilere yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 103-112.
- Kartal, Z., Güvendi, B., Türksoy, A., Altıncı, E. (2017). Takım sporcularının imgeleme kullanımları ile başarı motivasyonları arasındaki ilişki. *Istanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 41-53.
- Kavas, E. T. (2018). *Voleybolcuların başarı motivasyonu düzeylerinin araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kaya, D. G., Günay, M. (2020). Güreş grekoromen milli sporcularının imgeleme ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(3), 62-72.
- Kızıldağ, E. (2007). *Farklı spor branşındaki sporcuların imgeleme biçimleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kızıldağ, E. Tiryaki, M. Ş. (2012). Sporda imgeleme envanterinin Türk sporcular için uyarlanması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 13-23.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford press.
- Konter, E. (1999). *Uygulamalı Spor Psikolojisinde Zihinsel Antrenman* (1. bs.) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koruç, Z., Bayar, P. (1992). Açık okul [humaniter] sisteminde spor dersleri ve spor öğretmenin konumu. *Spor Bilimleri Dergisi*, 3(4), 25-30.
- Koruç, Z., Bayar, P. (2006). Olimpik hazırlıklar ve spor psikolojisi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 26-37.
- Kumartaşlı, M., Gülen, Ö., Serçe, B., Madak, E., Bakır, Ş. (2021). Farklı branşlardaki sporcuların çeşitli değişkenlere göre imgeleme biçimlerinin incelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 136-146.
- Nagaraja, Y. (2018). Discovering the benefits of yoga and improve quality of life. *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 3(2): 822-823.
- Nardemir, E., Yancı, H. B. A. (2021). Yüzme Sporu Yapan Çocukların İmgeleme Gücünün Spor Tatminine Etkisi. *Uluslararası Türk Spor ve Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 1(2), 12-28.
- Omar-Fauzee, M. S., Daud, W. R. B. W., Abdullah, R., Rashid, S. (2009). The effectiveness of imagery and coping strategies in sport performance. *European Journal of Social Sciences*, 9(1), 97-108.
- Öğülmüş, S. (2002). *Güdüleme (motivasyon) kuramları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma Uygulama Merkezi Yayınları.
- Reshama, B. M. (2019). A Study of Anxiety and Achievement Motivation among the Sports Person of the Different Sports. *International Journal of Research in all Subjects in Multi Languages* 7(1), 50-54.
- Savaş, M., Yazıcı, M. (2019). Okul sporlarına katılan öğrencilerin imgeleme becerileri ile sportif güven düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 27(5), 2347- 2354.

Shelley, L. H., Steven, F. P., Neil, A. S. (2017). Achievement motivation of collegiate athletes for sport participation. *International Journal of Sports Science*; 7(2): 25-28.

Tiryaki, Ş., Gödelek, E. (1997). Spora özgü başarı motivasyonu ölçeğinin Türk sporcuları için uyarlama çalışması. *Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildirileri*, Ankara: Bağırhan Yayınevi.

Turhan, M.Ö. (2021). *Sportif uygulamalarda müziğin etkisi ile spora özgü başarı motivasyonu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.

Vasquez, N. A., & Buehler, R. (2007). Seeing future success: Does imagery perspective influence achievement motivation?. *Personality and social psychology bulletin*, 33(10), 1392-1405.

Weinberg, R. S., Gould, D. (2015). *Spor ve egzersiz psikolojisinin temelleri*. (M. Şahin ve Z. Koruç. Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Willis, D. J. (1982). Three Scales to Measure Sport Related Motives in Sports. *Journal of Sport Psychology*, (4); 338-353.

Wulf, G. (2007). *Attention and motor skill learning*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Yaman, M., Duman, S., Hergüner, G. (2001). Türkiye 1. ligindeki müsabık voleybolcu, hentbolcu ve futbolcu bayanlar arasındaki başarı motivasyonu farklılıklarının araştırılması. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 25, 102-107.

Yanar, Ş., Kırandı, Ö., Can, Y. (2017). Tenis ve badminton sporcularının sporcu kimlik algısı ve başarı motivasyon düzeyleri arasındaki farklılıkların incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), 51-58.

Yanar, Ş., Kırandı, Ö., Can, Y., Erol, M., Bayansalduz, M. (2017). Sporcuların başarı motivasyon düzeyleri ile optimal performans duygusu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *ERPA 2017 International Congresses on Education*. Budapest / Hungary.

Yarayan, Y. E. (2017). *Farklı takım sporlarında olan sporcuların imgeleme biçimlerinin incelenmesi*. Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.

Yarayan, Y. E., Ayan, S. (2018). Farklı takım sporlarında olan sporcuların imgeleme biçimlerinin incelenmesi. *The Journal of International Social Research*, 11(60).

Yüksel, Ö., Orhan, Ö. (2021). Farklı spor dalları ile ilgilenen sporcuların zihinsel antrenman düzeylerinin incelenmesi. *Herkes için Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 3(2), 56-63.